

*‘Verwacht het onverwachte,
samen de toekomst tegemoet.’*

Zeven generaties verder, een inleiding op toekomstkunde

Steven Vromman – Low Impact Man

- iets over mezelf
- iets over de wereld vandaag
- iets over de toekomst
- toekomstbestendig leven
- hoop en actie

1960

316 CO₂/ppm

3 miljard mensen

2008

Low Impact Man
experiment:

Goed leven binnen de
grenzen van één
planeet.

386 CO₂/ppm

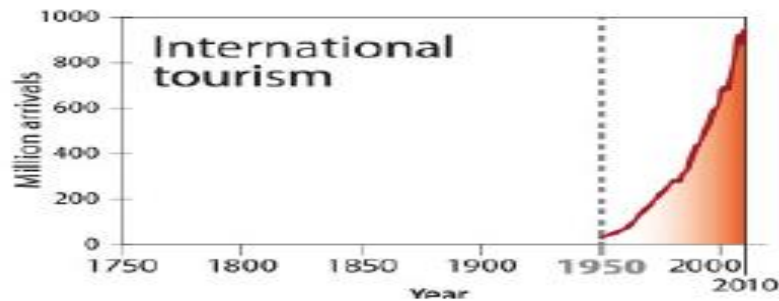
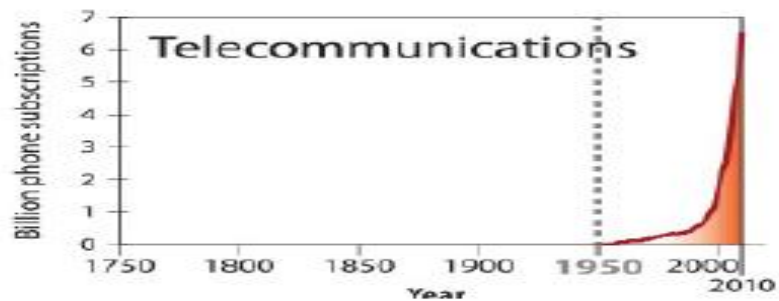
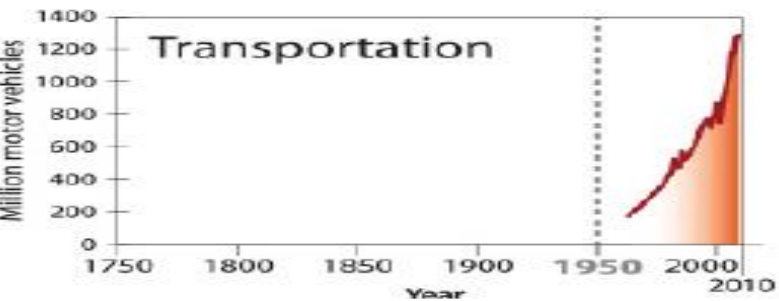
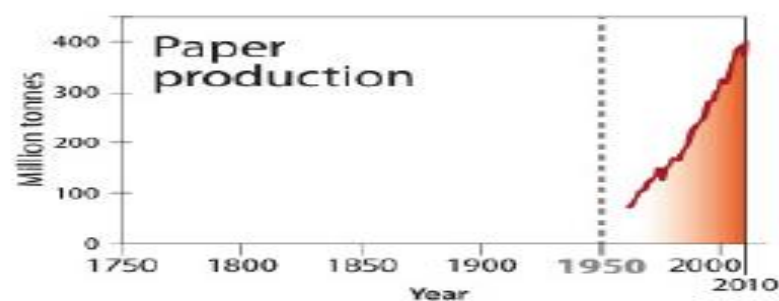
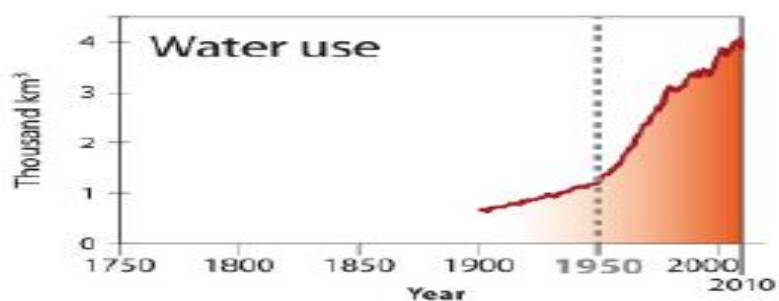
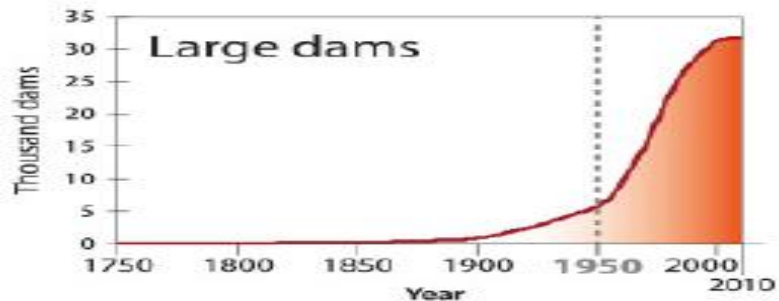
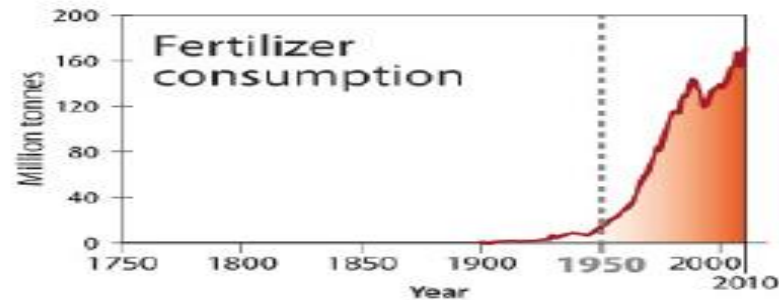
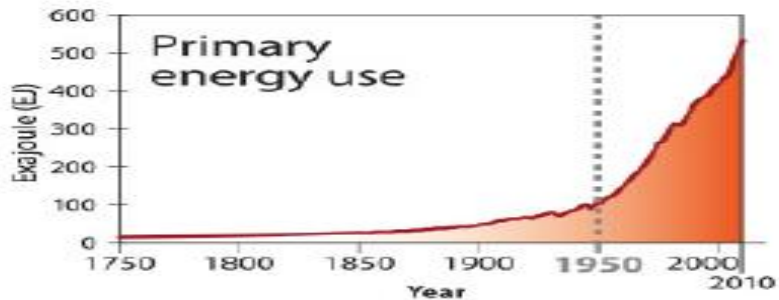
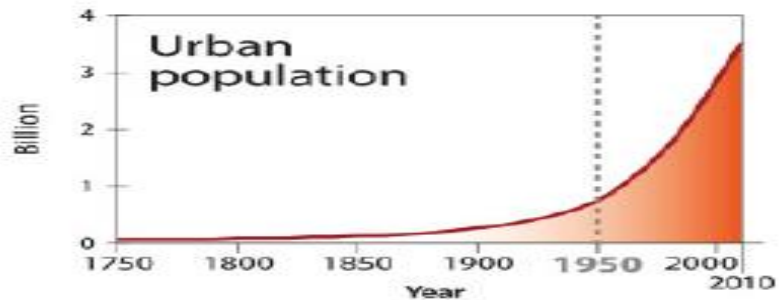
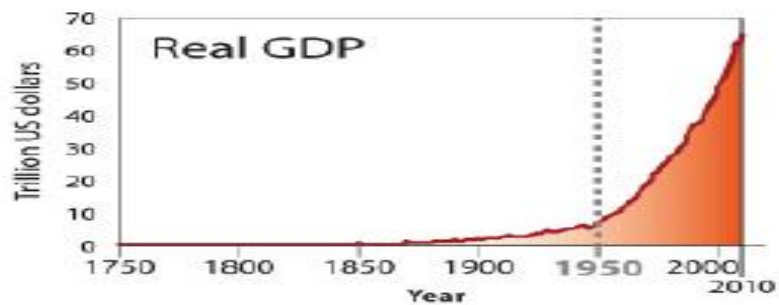
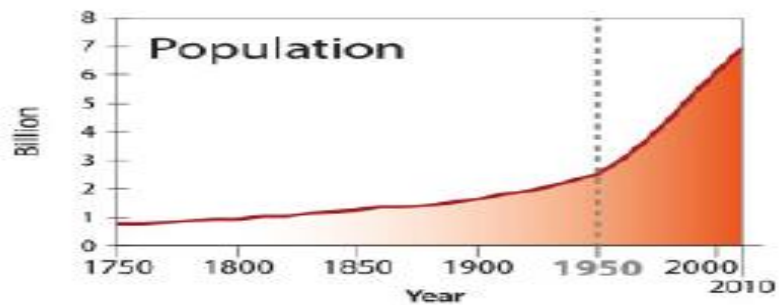
Vandaag

8,1 miljard mensen

425 CO₂/ ppm

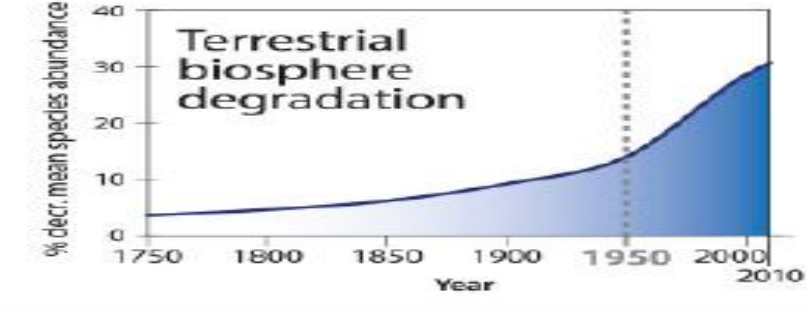
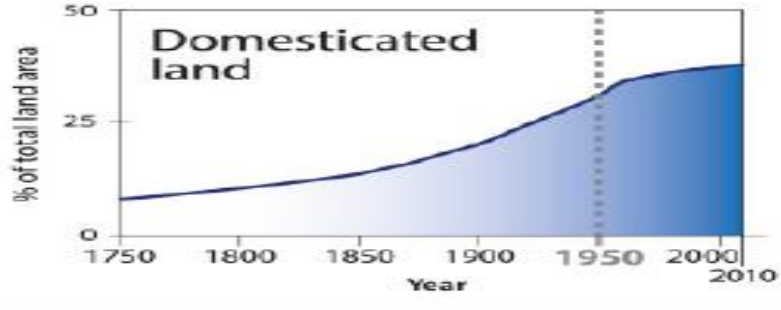
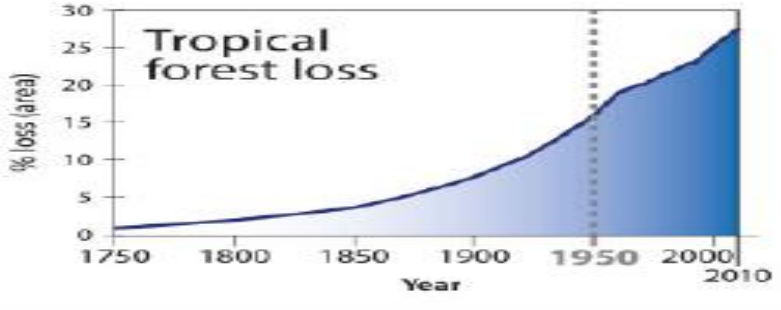
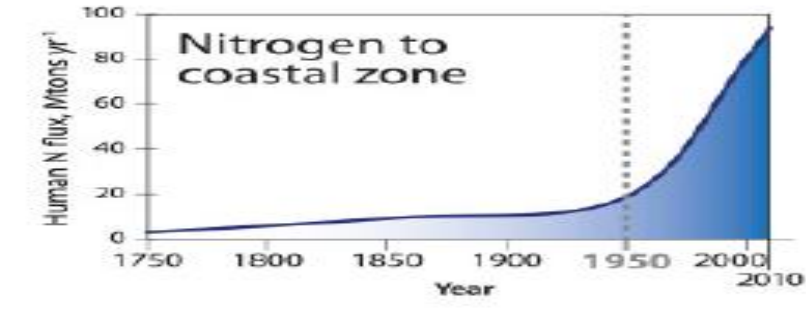
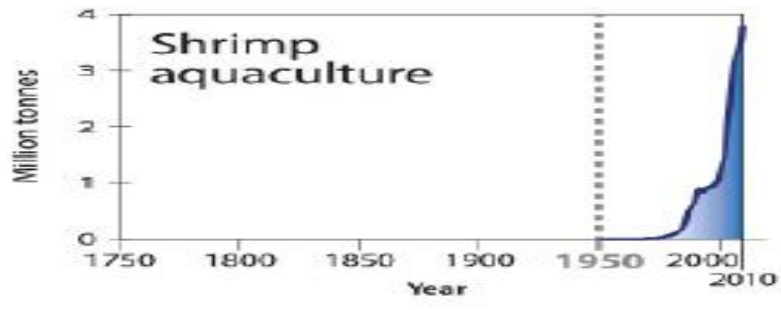
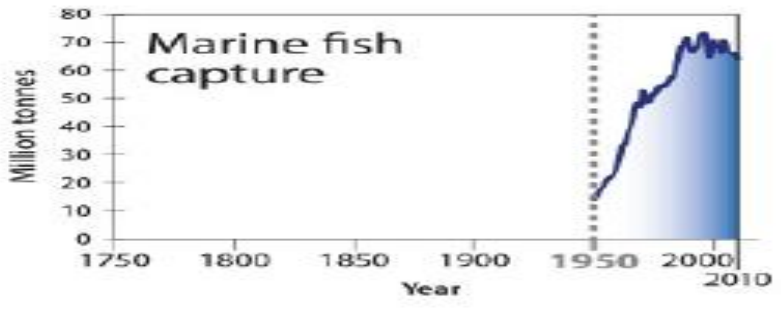
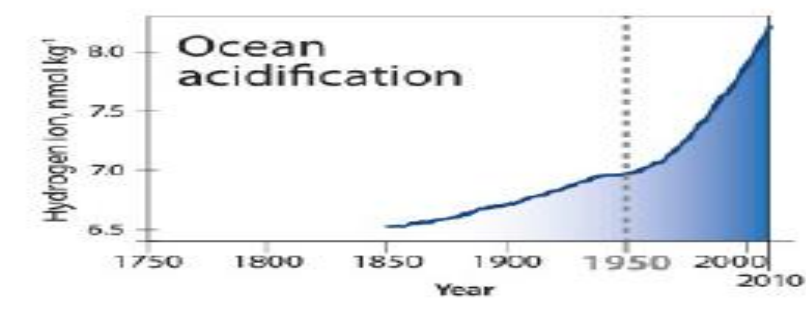
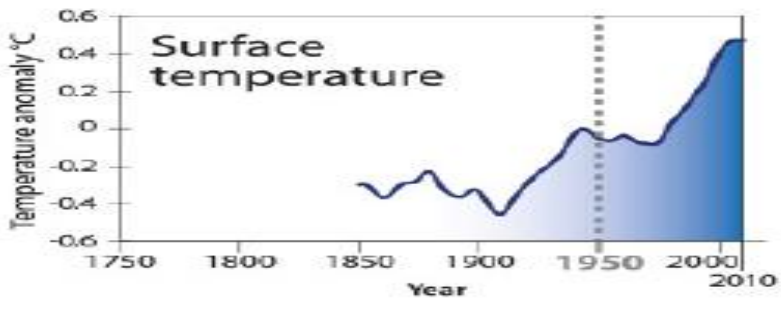
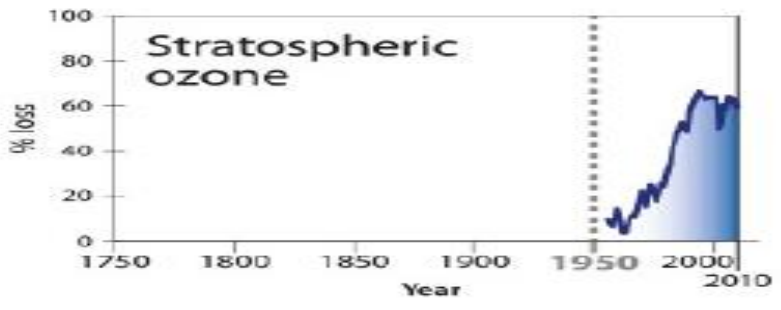
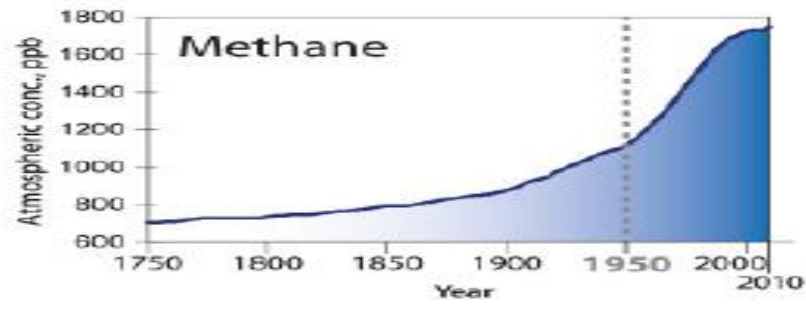
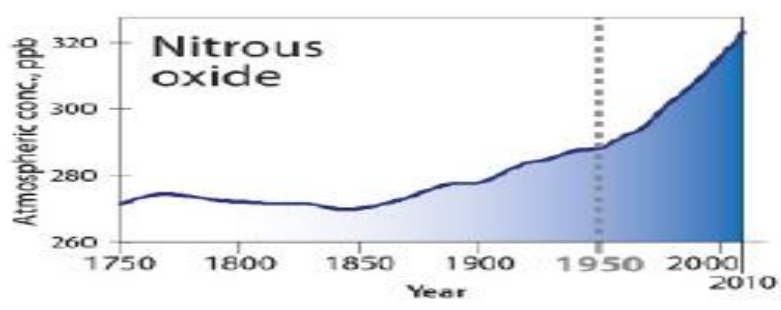
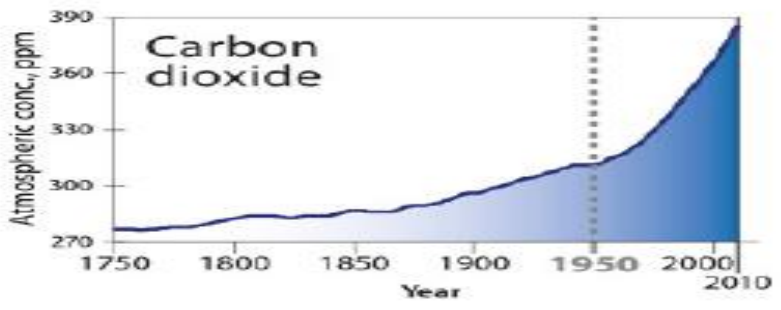
- iets over mezelf
- iets over de wereld vandaag

de triomf van de
homo sapiens

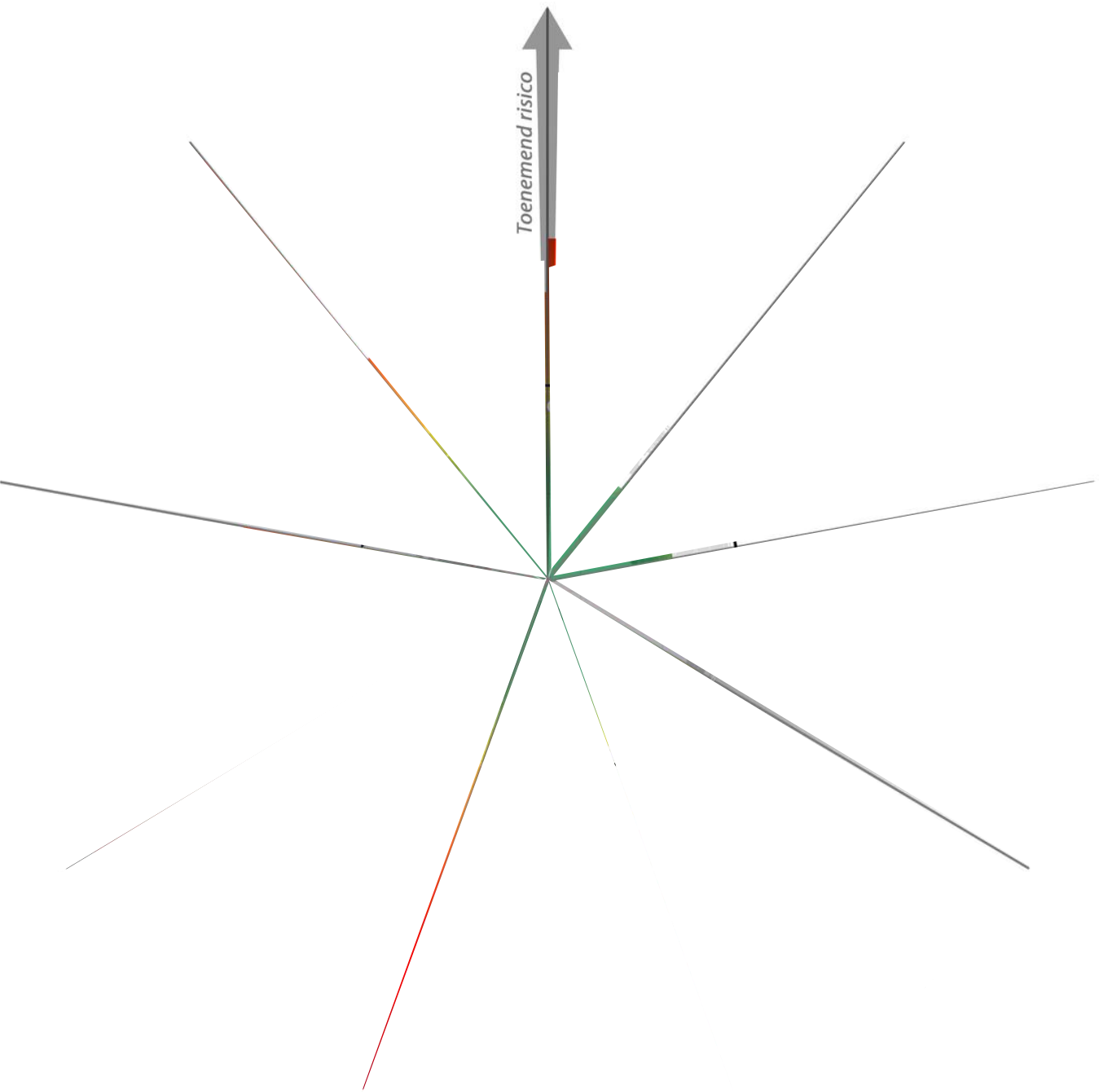

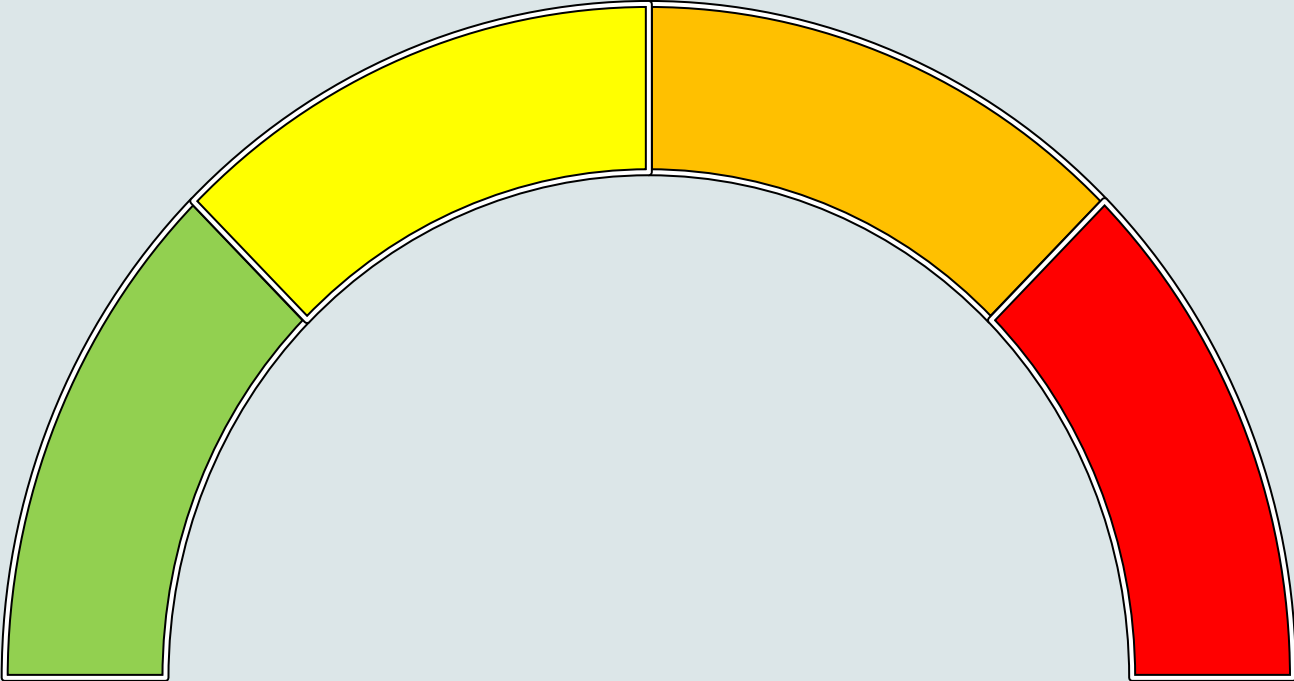
de puinhoop van de
homo sapiens

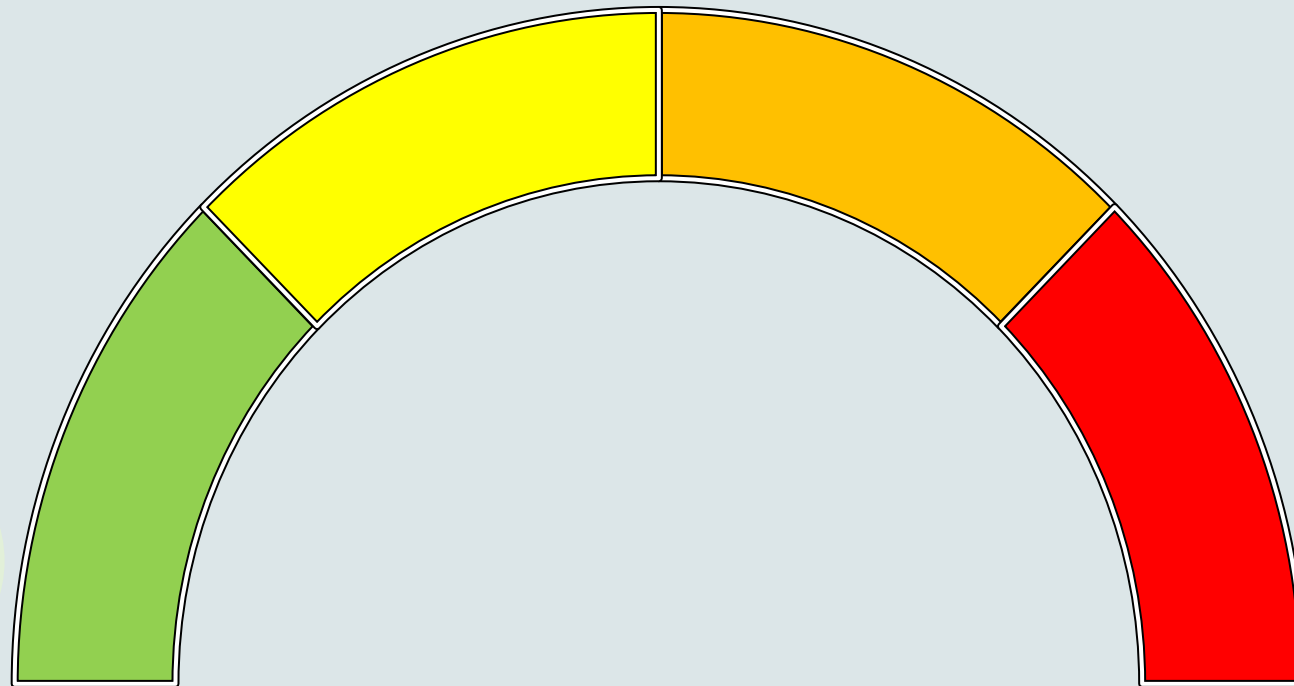

DE TOESTAND VAN **ONZE SAMENLEVING** BAROMETER

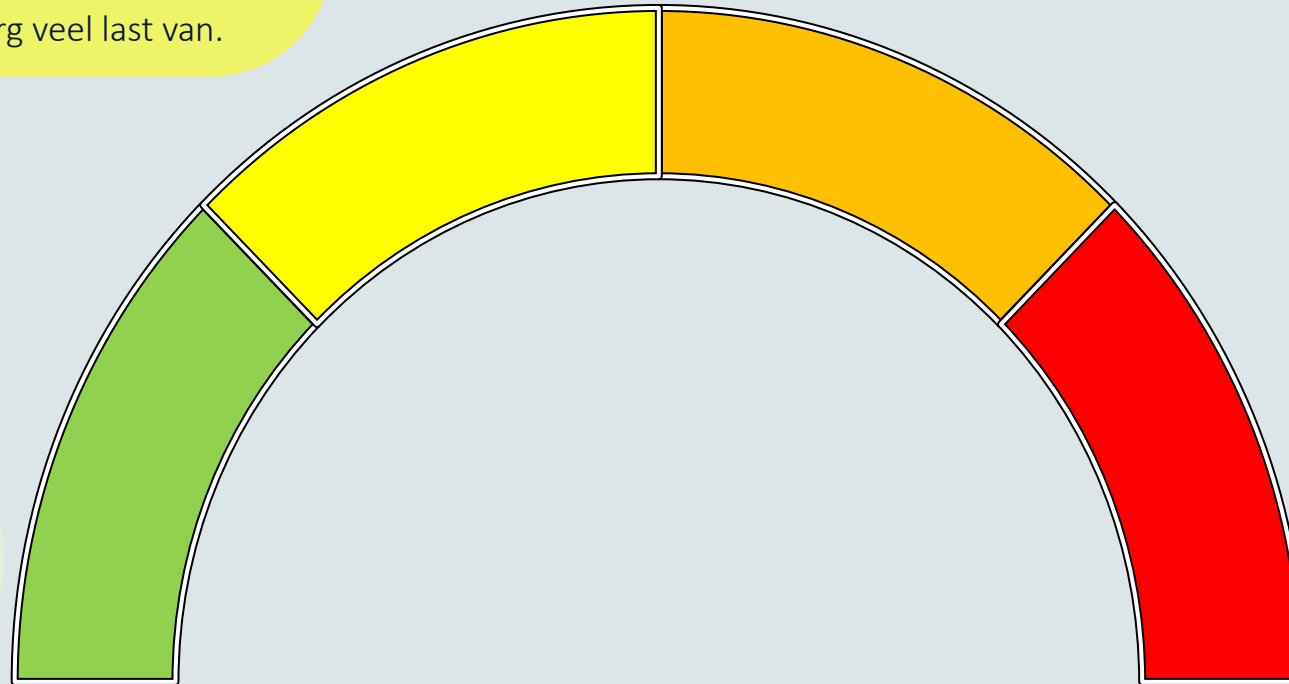
DE TOESTAND VAN **ONZE SAMENLEVING** BAROMETER

Alles werkt! Geen tekorten, economische groei, een overheid die functioneert, geen grote natuurrampen of epidemieën.

DE TOESTAND VAN **ONZE SAMENLEVING** BAROMETER

Af en toe zijn er wat problemen, extreem weer, inflatie of een pandemie. De meeste mensen hebben er niet erg veel last van.

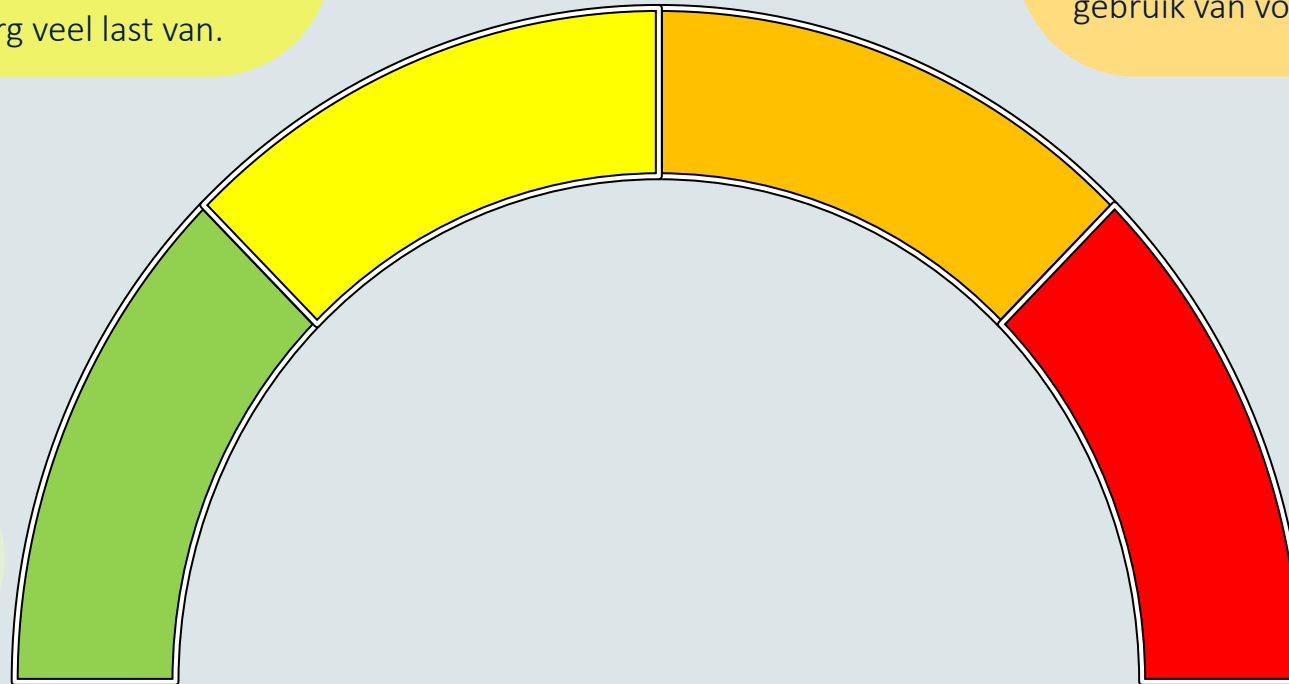

Alles werkt! Geen tekorten, economische groei, een overheid die functioneert, geen grote natuurrampen of epidemieën.

DE TOESTAND VAN **ONZE SAMENLEVING** BAROMETER

Af en toe zijn er wat problemen, extreem weer, inflatie of een pandemie. De meeste mensen hebben er niet erg veel last van.

Cruciale systemen beginnen te falen. Extreem weer zorgt voor steeds meer schade. We worden gedwongen ons gebruik van voedsel, water, energie te beperken.

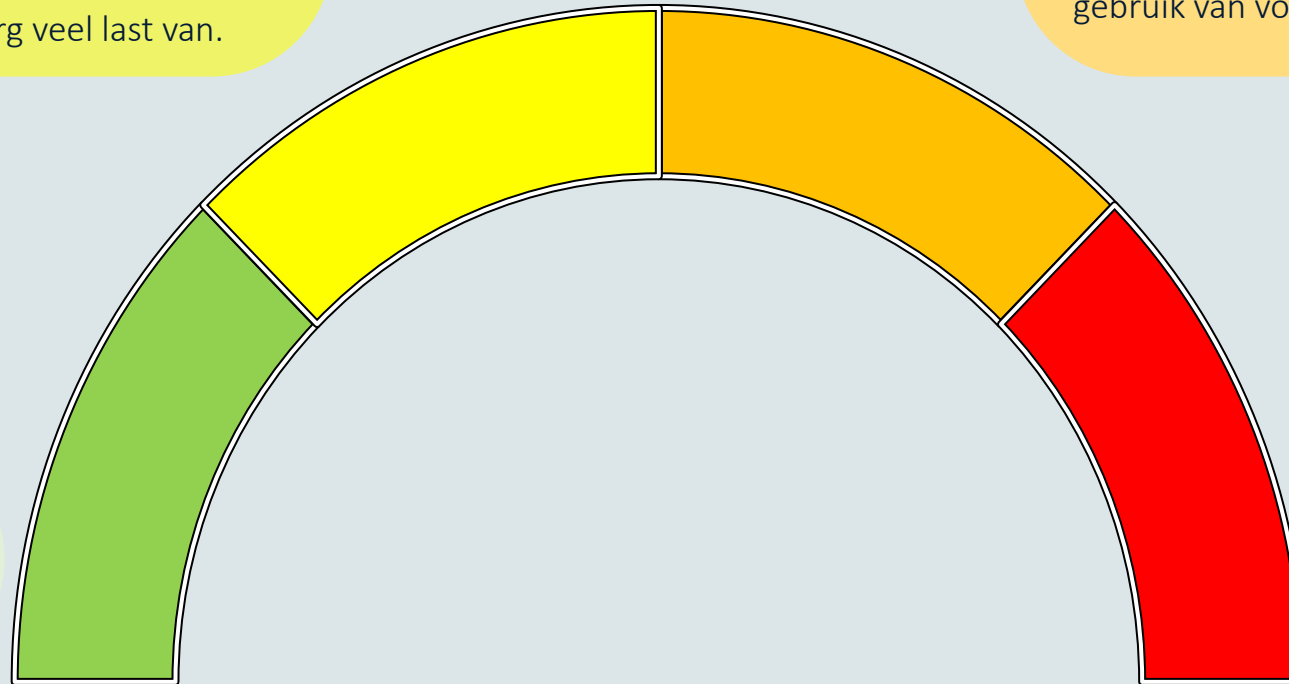
Alles werkt! Geen tekorten, economische groei, een overheid die functioneert, geen grote natuurrampen of epidemieën.

DE TOESTAND VAN **ONZE SAMENLEVING** BAROMETER

Af en toe zijn er wat problemen, extreem weer, inflatie of een pandemie. De meeste mensen hebben er niet erg veel last van.

Cruciale systemen beginnen te falen. Extreem weer zorgt voor steeds meer schade. We worden gedwongen ons gebruik van voedsel, water, energie te beperken.

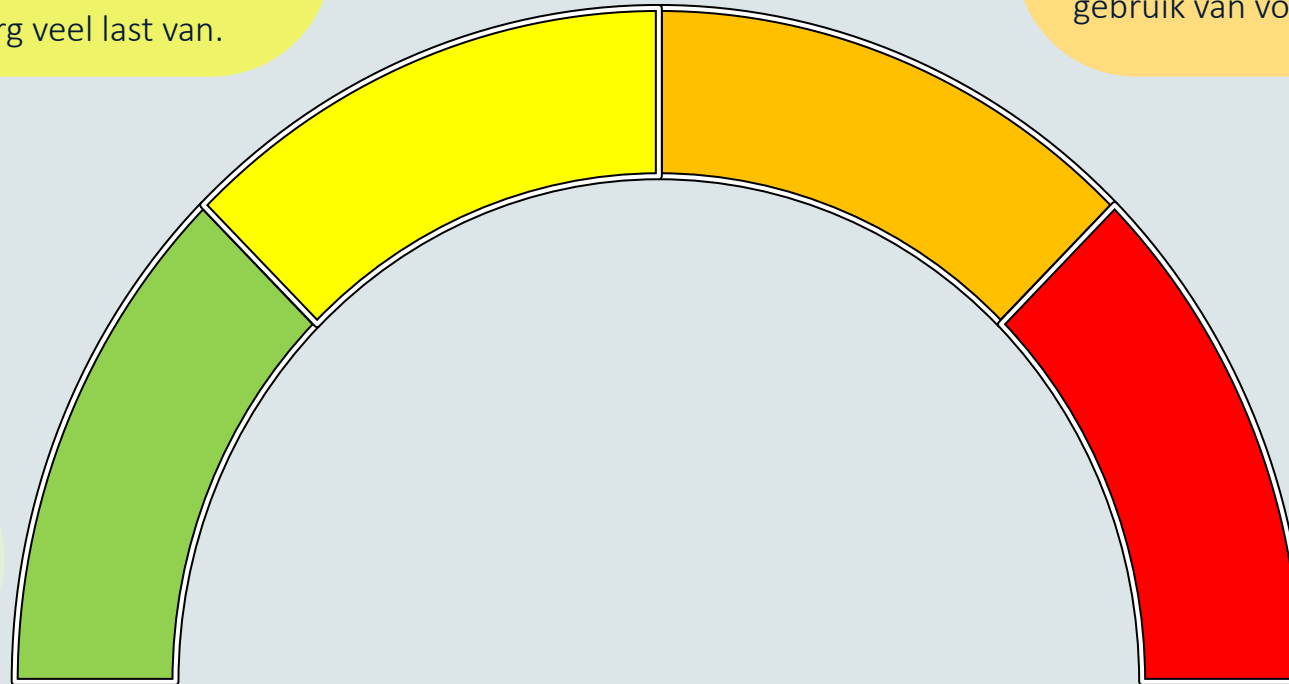
Alles werkt! Geen tekorten, economische groei, een overheid die functioneert, geen grote natuurrampen of epidemieën.

De samenleving stort in elkaar. Basisbehoeften kunnen niet meer ingevuld worden. Iedereen deelt in de klappen.

DE TOESTAND VAN **ONZE SAMENLEVING** BAROMETER

Af en toe zijn er wat problemen, extreem weer, inflatie of een pandemie. De meeste mensen hebben er niet erg veel last van.

Cruciale systemen beginnen te falen. Extreem weer zorgt voor steeds meer schade. We worden gedwongen ons gebruik van voedsel, water, energie te beperken.

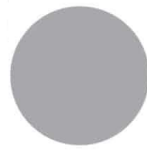
Alles werkt! Geen tekorten, economische groei, een overheid die functioneert, geen grote natuurrampen of epidemieën.

De samenleving stort in elkaar. Basisbehoeften kunnen niet meer ingevuld worden. Iedereen deelt in de klappen.

IN WELKE **FASE** ZITTEN WE?

- iets over mezelf
- iets over de wereld vandaag
- iets over de toekomst

Gestorven
100 miljard

Vandaag in leven:
8 miljard

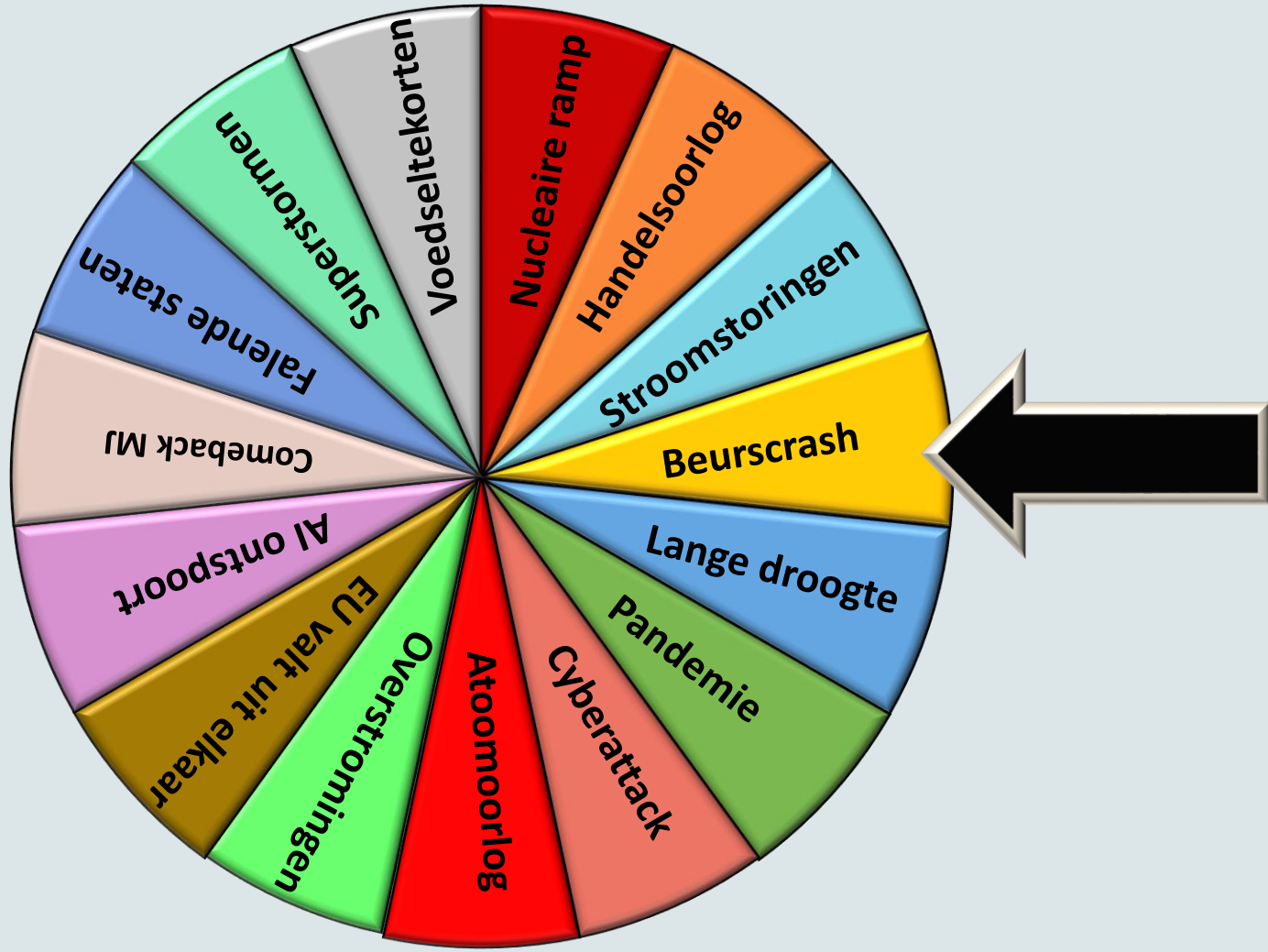
ongeboren
generaties:
6,75 biljoen
=
6 750 miljard

Ga naar menti.com | en gebruik de code 1561658

Wat staat er ons te wachten (30)

rad der onfortuin

RISICO'S VOOR DE KOMENDE JAREN

Extreem weer

Droogte, overstromingen, hittegolven, stormen

Thematic priority objective 3: Safeguarding from environmental risks to health

	Past (5–10 year) trends	20+ years outlook	Progress to policy targets
➤ Water pollution and related environmental health risks	Improving trends dominate	Trends show mixed picture	Largely on track / Partially on track
➤ Air pollution and related environmental health risks	Trends show mixed picture	Trends show mixed picture	Partially on track
➤ Noise pollution (especially in urban areas)	Trends show mixed picture	/	Partially on track
➤ Urban systems and grey infrastructure	Trends show mixed picture	Trends show mixed picture	No target
➤ Climate change and related environmental health risks	Deteriorating trends dominate	Deteriorating trends dominate	No target
➤ Chemicals and related environmental health risks	Deteriorating trends dominate	Trends show mixed picture	Partially on track / Largely not on track

Improving trends dominate   Largely on track
 Trends show mixed picture   Partially on track
 Deteriorating trends dominate   Largely not on track

Source: EEA. SOER 2015 Synthesis report.

RISICO'S VOOR DE KOMENDE JAREN

Extreem weer

Droogte, overstromingen, hittegolven, stormen

Economische krimp

Inflatie, toenemende armoede, overheidsschuld

Polarisatie

Extremistische partijen nemen de macht over

Falende overheid

Basistaken komen in gedrang (onderwijs, zorg, openbaar vervoer, veiligheid)

Geopolitieke conflicten

Escalatie oorlog Oekraïne, China/Taiwan, Midden-Oosten

Technologische disruptie

Hackers, ontsporen Artificial Intelligence, almacht techbedrijven

Zwarte Zwanen

Niet te voorspellen gebeurtenissen

- iets over mezelf
- iets over de wereld vandaag
- iets over de toekomst
- toekomstbestendig leven

toekomstbestendig

DE GROTE VEERKRACHT TEST!

Ken ik mijn directe burenen bij naam?

JA = ok
NEE = - 1

Kan ik bij hen een ei lenen?

JA = ok
NEE = - 1

Ben ik actief lid van minstens een
vereniging of organisatie?

JA = + 1
NEE = - 1

Weet ik waar in mijn buurt een (boeren)
markt of korte keten initiatief is?

JA = ok
NEE = - 1

Functioneert mijn huis nog als de stroom uitvalt?

JA = ok
NEE = - 1

Ben ik een vrouw?

JA = + 1
NEE = pech

Kan ik iets maken met mijn eigen handen?
(breien, timmeren, metsen, ...)

JA = + 1
NEE = 0k

Kan ik 24 uur leven zonder smartphone

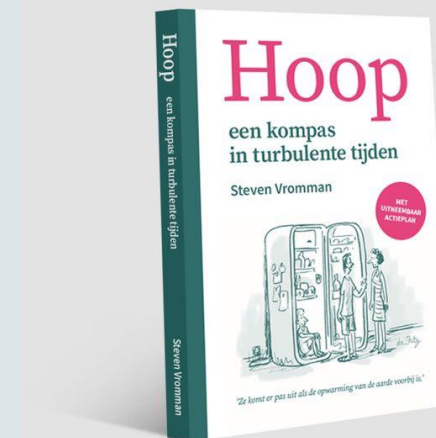
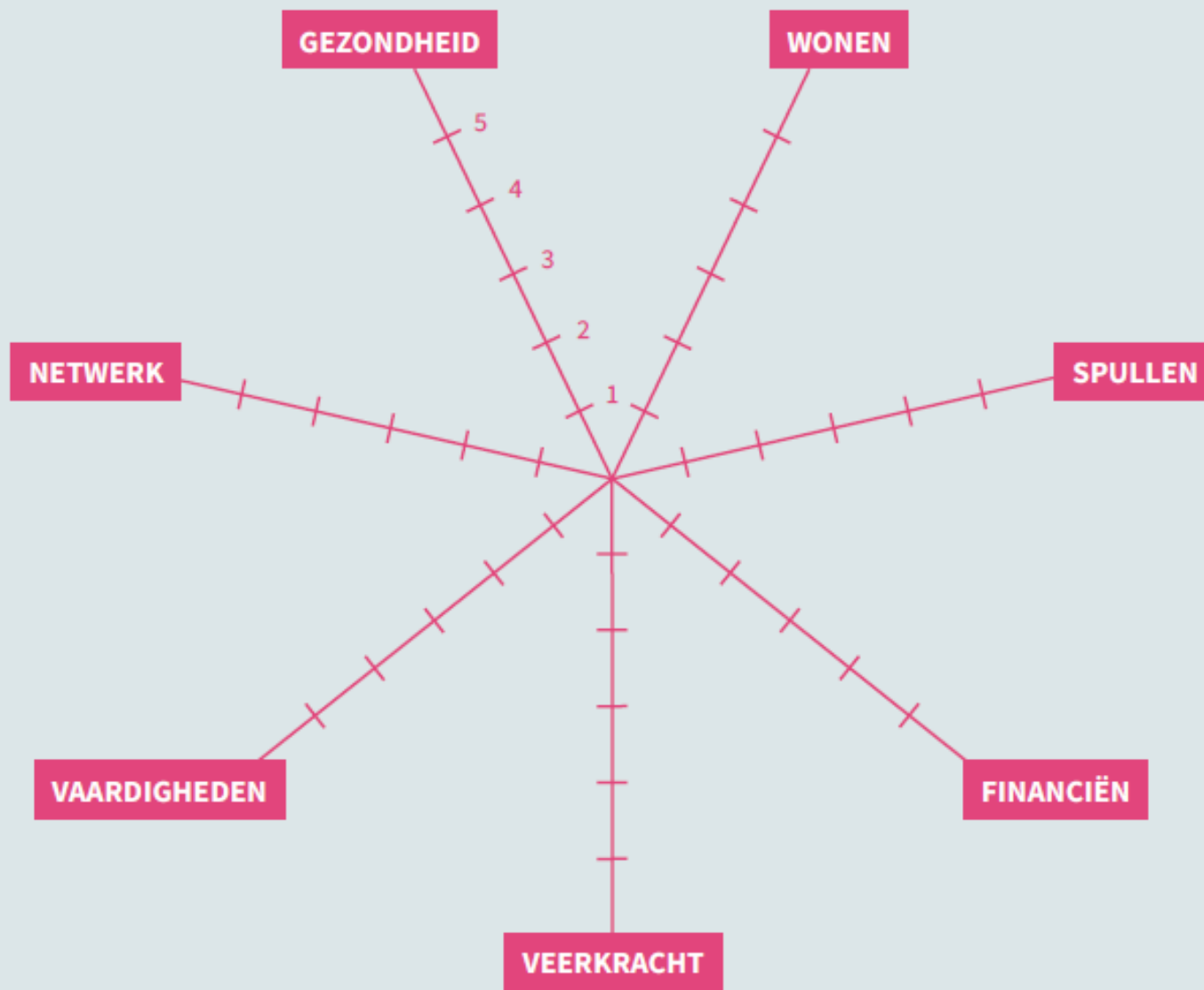
JA = ok
NEE = - 1

Ken ik iemand die de geneeskundige werking van kruiden kent?

JA = ok
NEE = - 1

Kan ik me makkelijk aanpassen aan
onverwachte situaties?

JA = ok
NEE = - 1

Mijn netwerk (pagina 54)	1	2	3	4	5
ik heb redelijk wat vrienden en kennissen					
ik heb een goede band met mijn burens					
ik heb enkele vrienden die voor mij door het vuur gaan					
ik kan makkelijk contact maken met onbekenden					
ik ben lid van een lokale vereniging, sportclub, buurtcomité					
ik kan een beroep doen op mijn familie					
ik woon in een buurt met veel sociaal contact en burenhulp					
Gemiddelde score voor netwerk Som van alle scores/7 =					

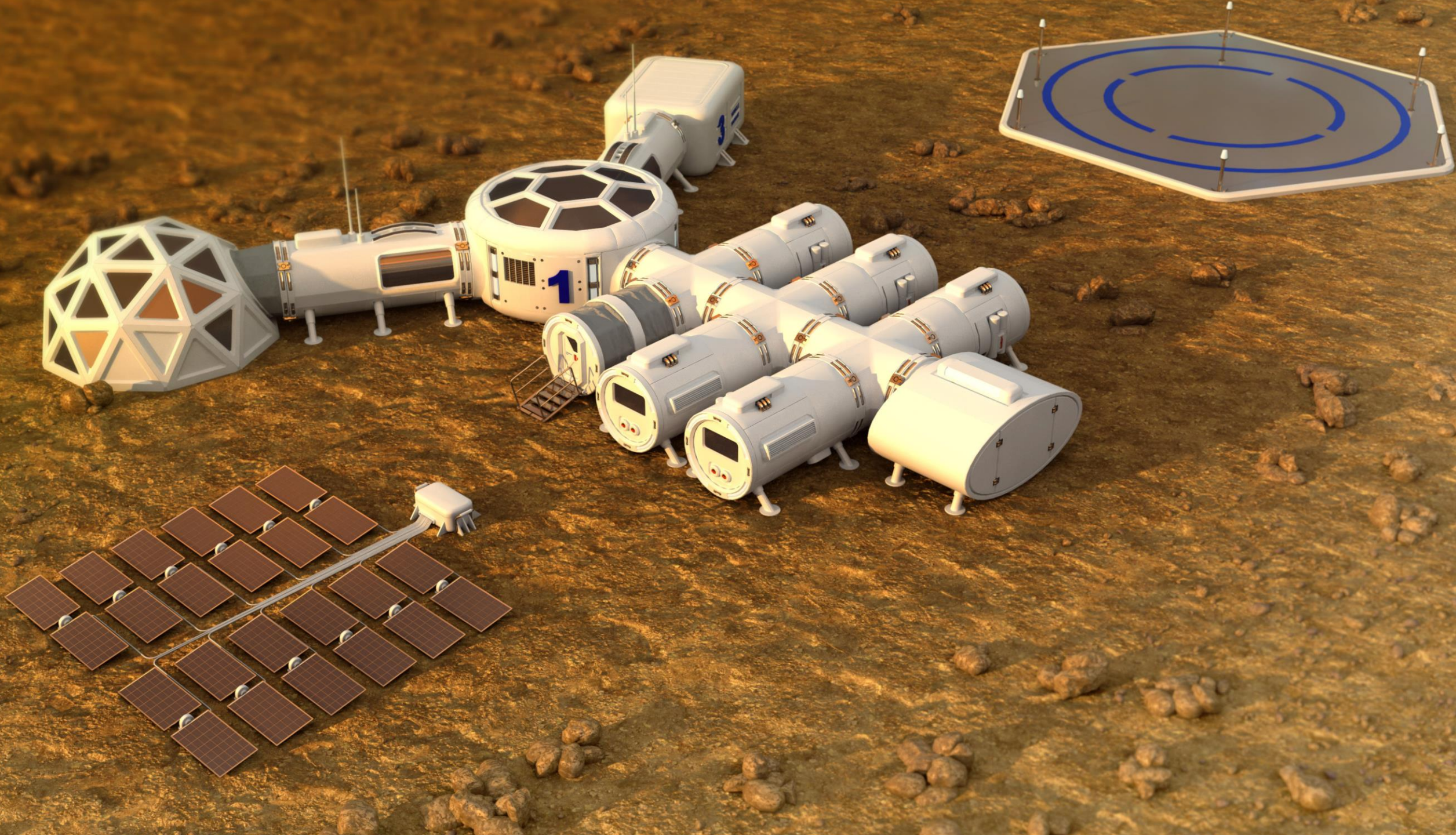
Ik beschik over volgende vaardigheden (pagina 52)	1	2	3	4	5
praktisch: naaien, tuinieren, timmeren, herstellen, knutselen, programmeren ...					
mentaal: rustig blijven onder stress, verwachtingen kunnen bijstellen, privileges kunnen opgeven, kunnen omgaan met verandering, ...					
sociaal: hulp kunnen bieden, makkelijk contact leggen, gevoelens delen, troosten, je kwetsbaar opstellen, ...					
cultureel: muziek maken, verhalen vertellen, schilderen, dichten, schrijven, filmpjes maken, ...					
medisch: EHBO, reanimatie, kruidengeneeskunde, helende massage, zorgervaring, ...					
spiritueel: meditatie, yoga, bosbaden, mindfulness, ...					
Gemiddelde score van je vaardigheden Som van alle scores/6 =					

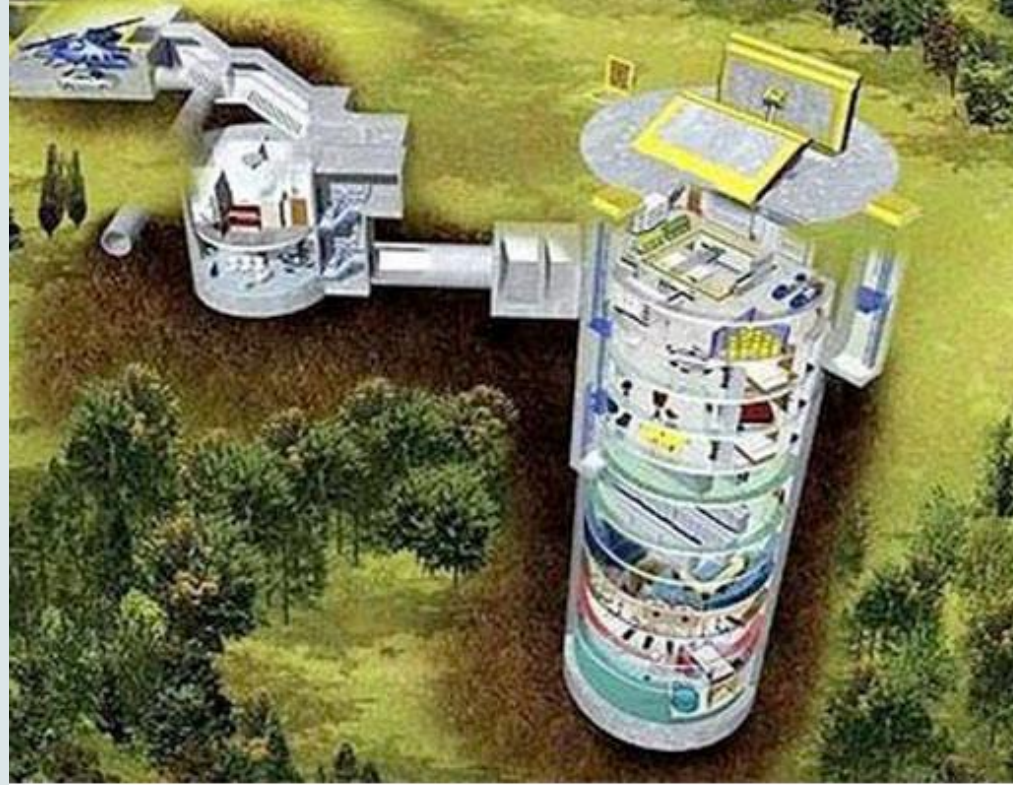
Mijn gezondheid (pagina 40)	1	2	3	4	5
ik beweeg voldoende					
ik eet behoorlijk gezond en gevarieerd					
ik slaap voldoende					
ik heb geen ernstige verslavingen					
ik luister goed naar de signalen van mijn lichaam					
ik ben regelmatig in de natuur					
ik heb geen specifieke kwetsbaarheden op vlak van gezondheid					
over het algemeen voel ik me mentaal ok					
Gemiddelde score voor gezondheid Som van alle scores/8=					

Hoe omgaan met dreiging?

vluchten, vechten, bevriezen

ATLAS MISSILE SILO SURVIVAL CONDO™

Luxury Survival Condo Complex

ADVANCED MILITARY GRADE BUNKER   SECURE LUXURY RESORT LIVING

This promotional graphic features a background image of a wind turbine in a field. The text is arranged in a clean, professional layout. The logo is a circular emblem with a globe and an eagle. The bottom section highlights the key features of the complex: advanced military-grade bunker and secure luxury resort living.

verbinden

Redder Christof Stessens. De tweede verdieping brandde volledig uit. © VTM / Marc De Roeck

Vorbijganger Christof redt gezin uit felle brand: "Kindjes schreeuwden om hun mama en papa"

Grootouders voor het Klimaat vzw

EEN LEEFBARE WERELD VOOR ONZE KLEINKINDEREN

Illustration by Kane Lynch

Introduction: Remarkable communities that create systems change after disaster

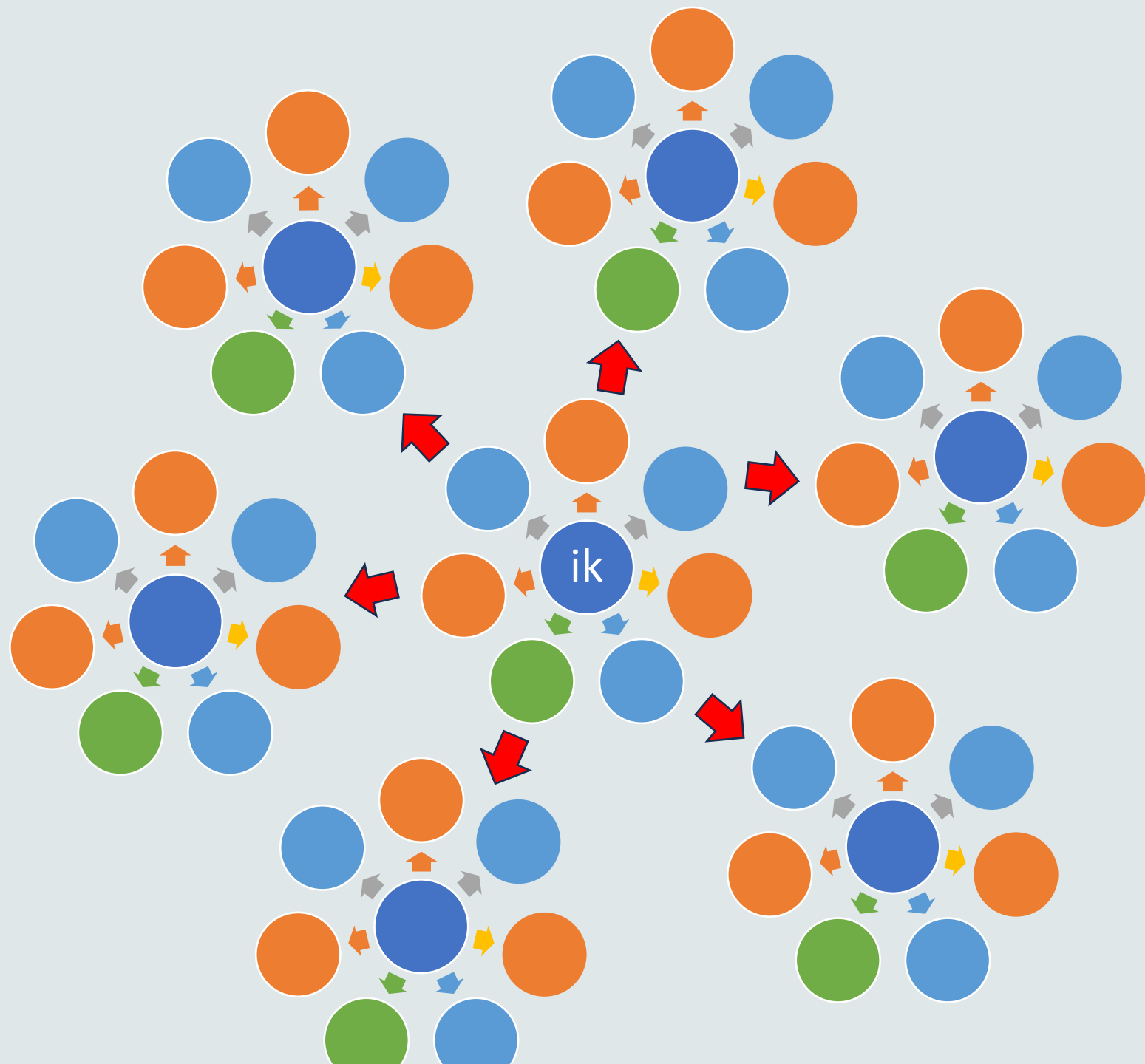
voorkomen

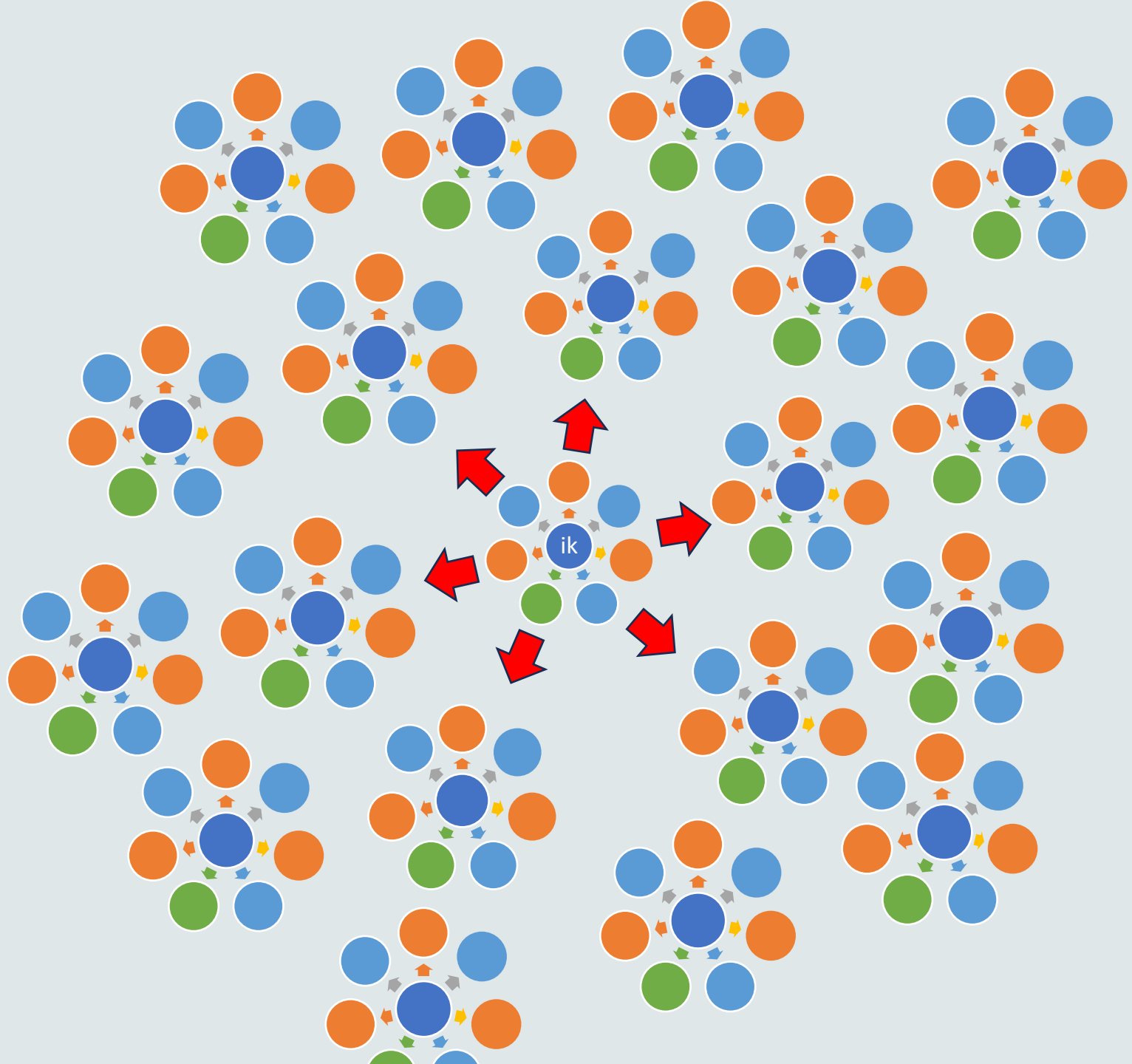
Niet te missen: de win-win-acties! (pagina 129)

Goed om rampen te voorkomen en je beter te beschermen!	dit doe ik al	dit ga ik doen
hernieuwbare stroom van burgercoöperatie of eigen zonnepanelen		
minder vlees eten, meer plantaardig		
ontharden, vergroenen, verwilderen		
minder en tweedehands spullen kopen		
minder vliegen, vakantie dichtbij		
spaarzaam omgaan met energie en water		
fietsen en wandelen in plaats van auto		
spullen recycleren, repareren en delen		
huis zo goed mogelijk isoleren		
kiezen voor een duurzame bank		

toekomstkunde

Touwtrekken om de tijd

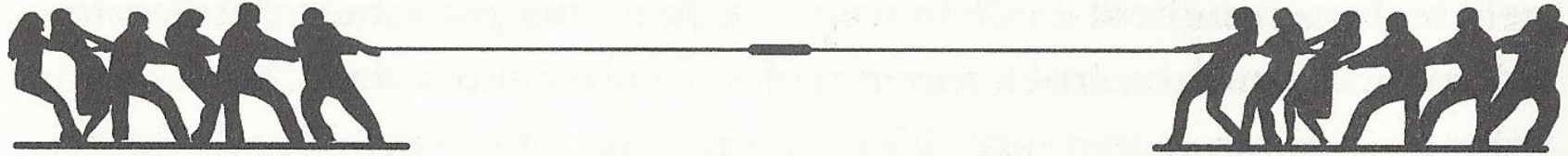

Tirannie van de klok
de versnelling van de tijd
sinds de Middeleeuwen

**Nederigheid
tegenover de diepe tijd**
besef dat we een stipje op
de kosmische kalender zijn

Touwtrekken om de tijd

Politiek presentisme
niet verder kijken dan
de volgende verkiezing

**Intergenerationele
rechtvaardigheid**
denk zeven
generaties vooruit

Touwtrekken om de tijd

Continue vooruitgang
het najagen van eindeloze
economische groei

Illustratie: Nigel Hawtin

Transcendent doel
streef naar een gedijende
wereld hier op aarde

2018
**ROMAN
KRZNNARIC**

**DE
GOEDE
VOOR-
OUDER**

Langetermijndenken voor
een kortetermijnwereld

wat ga ik doen (als goede voorouder)

68 responses

onze toekomst...

2050

DYKST

Label with illegible text, likely identifying a type of vegetable.

Label with illegible text, likely identifying a type of vegetable.

Label with illegible text, likely identifying a type of vegetable.

Label with illegible text, likely identifying a type of vegetable.

Label with illegible text, likely identifying a type of vegetable.

Label with illegible text, likely identifying a type of fruit.

Label with illegible text, likely identifying a type of fruit.

Label with illegible text, likely identifying a type of fruit.

Label with illegible text, likely identifying a type of fruit.

Label with illegible text, likely identifying a type of fruit.

Label with illegible text, likely identifying a type of fruit.

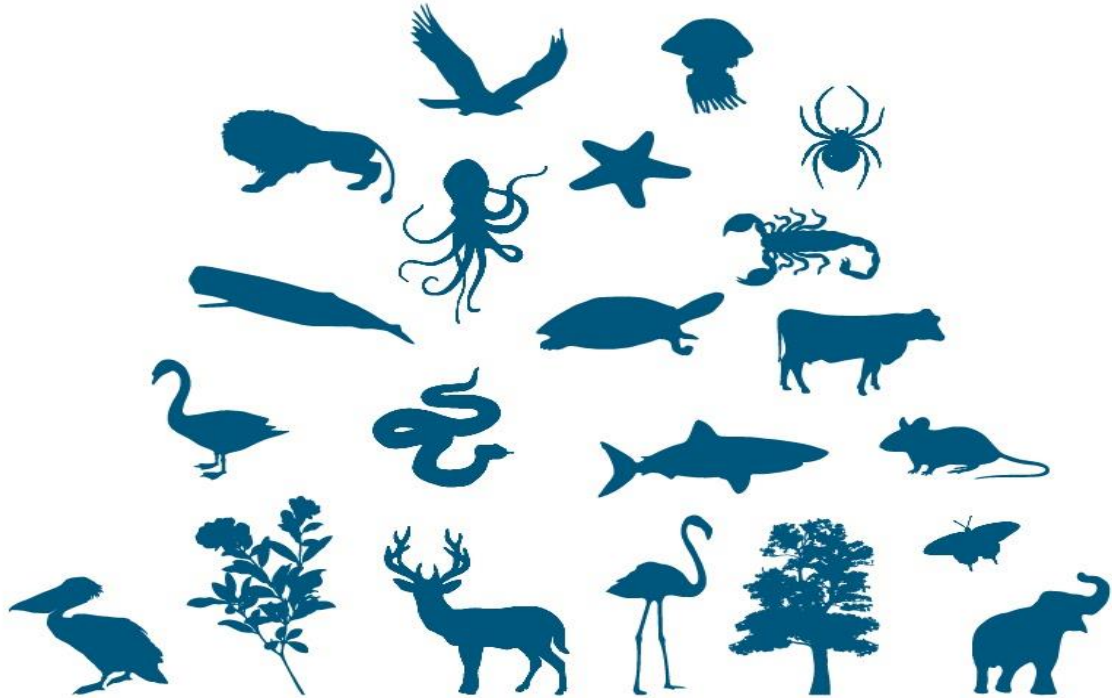

EGO

高训练局运动员专用面

面才好吃!

烟酒冷饮

永 乐 超 市

兴 旺 旺 旺 年! 乐 年 年 年

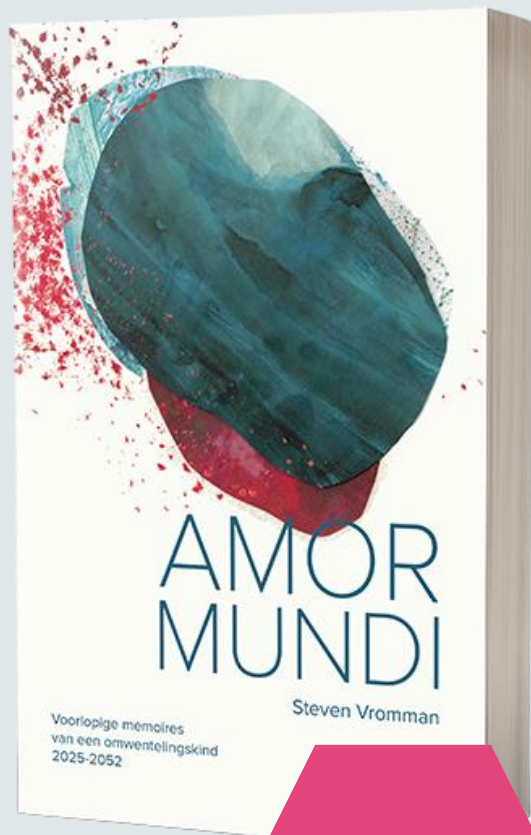

LOCKHEED MARTIN

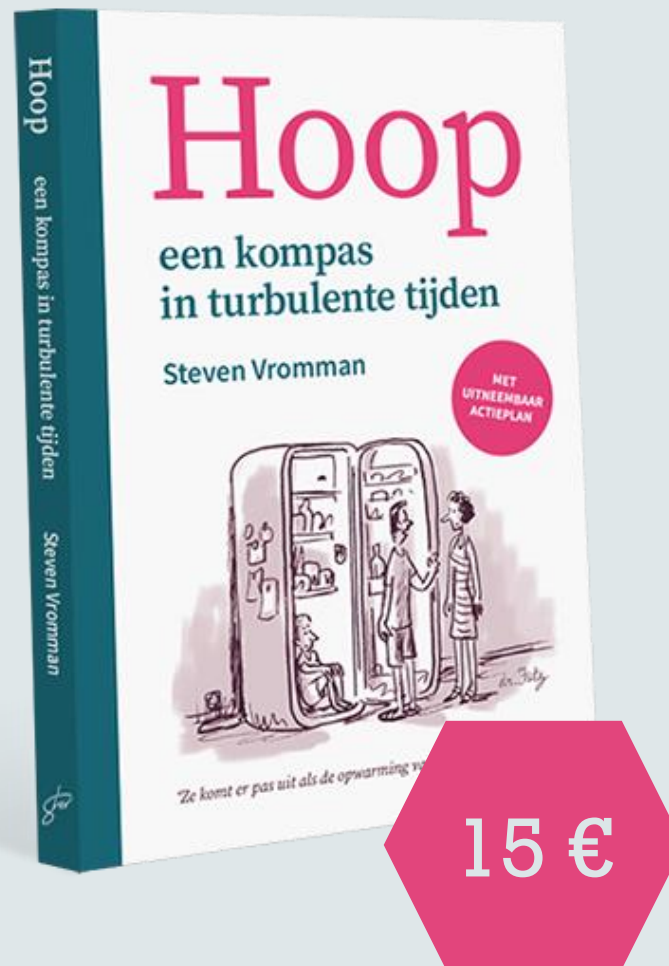

15 €

15 €

Bedankt

steven@lowimpactman.be

www.lowimpactman.be